

Θεματική Ενότητα: Έφηβοι - Νεότητα

Μέμνησο νέος ὦν, ὥς γέρων ἔση ποτέ. (=να θυμάσαι

ὅταν εἶσαι νέος ὅτι και συ θα γίνεις γέρος)

Μένανδρος, 4ος αἰὼν π.Χ., Αρχαῖος Ἑλληνας ποιητής

Γνωρίσματα των νέων κάθε εποχής

- ❶ **Δυναμισμός:** Οι νέοι διαθέτουν σωματική δύναμη, ζωντάνια, αντοχές, ενεργητικότητα και συνήθως αντιμετωπίζουν δυναμικά οποιαδήποτε κατάσταση. Είναι τολμηροί, καθώς έχουν μεγάλη εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους.
- ❷ **Δεκτικότητα σε νέες ιδέες:** Οι νέοι χαρακτηρίζονται από ισχυρή πνευματική δύναμη, δεκτικότητα πνεύματος και ικανότητα αφομοίωσης πληροφοριών. Κυριαρχεί σε αυτούς έντονη η τάση της αμφισβήτησης και της κριτικής επεξεργασίας των δεδομένων. Δύσκολα παρασύρονται και προσπαθούν να εντοπίζουν τις λύσεις σε όλα τα ζητήματα.
- ❸ **Αγωνιστική διάθεση:** Θέτουν στόχους και αγωνίζονται για την πραγματοποίησή τους. Γι' αυτό ο νέος οπλίζεται με θάρρος, θέληση και αποφασιστικότητα, προκειμένου να υλοποιήσει τα όνειρά του.
- ❹ **Συναισθηματισμός:** Είναι συναισθηματικοί, κοινωνικοί και αυθόρμητοι. Συνάπτουν ανιδιοτελείς σχέσεις και φιλίες. Καθώς είναι ιδεαλιστές, οι σχέσεις τους στηρίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και όχι σε συμφέροντα και σκοπιμότητες. Το κοινωνικό συμφέρον προτάσσεται ενώ ο ατομικισμός δεν υφίσταται στις σχέσεις τους.
- ❺ **Ανήσυχο πνεύμα:** Οι νέοι, επειδή από τη φύση τους είναι περίεργοι και πνευματικά ανήσυχοι, τα ενδιαφέροντα τους είναι πλατύτερα και ο τρόπος σκέψης τους ευρύς. Δεν υποτάσσονται εύκολα σε δεσμεύσεις. Είναι αντισυμβατικοί.
- ❻ **Προσαρμοστικότητα:** Οι νέοι μπορούν να προσαρμόζονται πιο εύκολα στις καινούριες εξελίξεις και να αντιλαμβάνονται τα μηνύματα της εποχής.
- ❼ **Επαναστατικότητα:** Οι νέοι είναι αντικοινομορφιστές και επαναστατικοί. Αντιδρούν στις αυθεντίες και στις συντηρητικές απόψεις των μεγάλων.

Προβλήματα των νέων της εποχής

Νέοι και οικογένεια

- ☒ Το νεαρό άτομο συχνά νιώθει μόνο του στο πλαίσιο της οικογένειας, αφού οι γονείς, επιβαρυνμένοι από πλήθος υποχρεώσεων, λόγω των αυξημένων αναγκών της εποχής, νιώθουν εξουθενωμένοι και δεν έχουν τον χρόνο να ασχοληθούν με τα παιδιά τους όσο πρέπει. Αυτή η αποξένωση οδηγεί παράλληλα και στην όξυνση του χάσματος των γενεών.
- ☒ Οι νέοι συχνά αντιμετωπίζουν με περιφρόνηση τους γονείς τους, κατηγορώντας τους για συντηρητισμό και συμβιβαστικότητα. Το γεγονός αυτό συχνά τους οδηγεί σε ρήξη με τους γονείς.
- ☒ Οι γονείς πολλές φορές επικρίνουν τη συμπεριφορά των νέων προβάλλοντας μια ωραιοποιημένη εικόνα της δικής τους γενιάς. Αυτό εξοργίζει τους νέους και επιτείνει το χάσμα ανάμεσά τους.

Νέοι και εκπαίδευση

- ☞ Ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης δεν συμβάλλει στη διαμόρφωση προσωπικοτήτων που θα διακρίνονται από πολύπλευρη καλλιέργεια ήθους, πνεύματος και ψυχής, αλλά διαμορφώνει άτομα με μονομερή τρόπο σκέψης. Απουσιάζει η ανθρωπιστική προσέγγιση των πραγμάτων που θα μπορούσε να καταστήσει τους νέους περισσότερο ευαισθητοποιημένους γύρω από θέματα κοινωνικά.
- ☞ Ο υπερβολικός φόρτος εργασίας στο σπίτι, η μηχανιστική μάθηση και η ξερή απομνημόνευση για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο ελλιπής ή και ανύπαρκτος επαγγελματικός προσανατολισμός σε συνδυασμό με το παρωχημένο περιεχόμενο σπουδών πολλές φορές οδηγούν τους νέους στην επιλογή κορεσμένων επαγγελμάτων και σε αβέβαιη επαγγελματική αποκατάσταση.
- ☞ Οι νέοι θεωρούν σε πολλές περιπτώσεις το σχολείο ανούσιο, αφού από την εκπαίδευση απουσιάζει ένας μακροπρόθεσμος σχεδιασμός και μια οργάνωση που θα βοηθούσε, ώστε να ανταποκρίνεται στην αγορά εργασίας.

Νέοι και επάγγελμα

- ☞ Η επαγγελματική αποκατάσταση αγχώνει τους σημερινούς νέους. Η ολοένα αυξανόμενη ανεργία τους τρομάζει αρκετά, ενώ πολλοί από αυτούς ζητούν διεξόδους στο εξωτερικό.
- ☞ Το άγχος του βιοπορισμού οδηγεί πολλές φορές τους νέους σε ψυχολογική καταρράκωση και προκαλεί ανασφάλειες ως προς τη μελλοντική τους πορεία. Έτσι, η φυγή στο εξωτερικό είναι η μοναδική λύση για αυτούς.

Νέοι και πολιτική

- ✉ Οι νέοι κάθε εποχή; ως δέκτες πολιτικών μηνυμάτων αντιδρούν στις περιπτώσεις φαινομένων πολιτικής διαφθοράς και αναξιοκρατίας.
- ✉ Οι νέοι αντιδρούν έντονα σε περιπτώσεις πολιτικού αμοραλισμού και λαϊκισμού. Διάκεινται εχθρικά στους δημοκόπους πολιτικούς που έχουν ως στόχο την εξαπάτηση του λαού.
- ✉ Διακρίνονται από πνεύμα αγωνιστικότητας και διάθεση να αλλάξουν το πολιτικό σκηνικό. Είναι οραματιστές και επιδιώκουν την καλύτερη δυνατή εφαρμογή της δημοκρατίας.

Νέοι και Ευρώπη

- 🌐 Για τους νέους η ενωμένη Ευρώπη αποτελεί σπουδαία πρόκληση. Έτσι, όντας προοδευτικοί από τη φύση τους, ονειρεύονται μια Ευρώπη πολυπολιτισμική, ανεκτική και δεκτική στο ξένο και στο διαφορετικό.
- 🌐 Οι νέοι είναι πρόθυμοι αποκτώνται; τα κατάλληλα εφόδια να εργαστούν στην Ευρώπη και να μπορέσουν να επιβιώσουν και γιατί όχι να διακριθούν.

Νέοι και επικοινωνία

- 📱 Οι νέοι μεταχειρίζονται μια γλώσσα με αποκλίσεις και τροποποίηση λέξεων χωρίς αλλαγή της βασικής τους σημασίας. Η «γλώσσα» αυτή είναι ένας κώδικας με τον οποίον οι νέοι λειτουργούν μέσα στην παρέα και τον χρησιμοποιούν, διότι καλύπτει και ανταποκρίνεται στις δικές τους επικοινωνιακές ανάγκες.
- 📱 Οι νέοι γνωρίζουν τους κανόνες που διέπουν τη γλώσσα και στη γραπτή επικοινωνία χρησιμοποιούν το κατάλληλο λεξιλόγιο. Μεταξύ τους μπορεί να χρησιμοποιούν κωδικοποιημένο λόγο, αλλά όταν πρόκειται για επίσημο κείμενο θα φροντίσουν να παρουσιάσουν προσεγμένα τον λόγο τους.

Κριτήριο Αξιολόγησης

κείμενο α (διασκευή)

(συνέντευξη από την αρθρογράφο Δώρα Αντωνίου σε καθηγητή Πανεπιστημίου Κοινωνιολογίας)

- Ποια είναι η λεγόμενη «νέα Γενιά» η οποία πρόκειται να λάβει σημαντικές αποφάσεις για το μέλλον;

Μιλώντας για νέα γενιά εννοούμε τους νέους μεταξύ 16 και 21 ετών, που η αλλαγή του αιώνα τους βρίσκει στην κρίσιμη στιγμή των αποφάσεων για το μέλλον, για την πρώτη γενιά, που θα κληθεί να «κυριαρχήσει» στη νέα χιλιετία.

- Ποιο θα λέγατε πώς είναι το προφίλ της νέας αυτής γενιάς;

Η νέα γενιά εμφανίζεται σε πολλά σημεία διαφορετική σε σχέση με τις προηγούμενες και πολύ απρόβλεπτη. Έτσι, ενώ έως τώρα η καριέρα σε συγκεκριμένους τομείς θεωρούνταν από την προηγούμενη γενιά, με «όνομα» η γενιά «X», ως η μεγαλύτερη πρόκληση και ο απώτερος σκοπός, οι επαγγελματικές βλέψεις των σημερινών εφήβων διαφέρουν.

- Δηλαδή ποιες είναι οι βλέψεις των σημερινών νέων;

Η γενιά της «νέας χιλιετίας» οραματίζεται σπουδές σε πανεπιστημιακό επίπεδο σε μεγαλύτερο ποσοστό από κάθε προηγούμενη και πιστεύει ότι θα ωφεληθεί από αυτές. Μετά την αποφοίτηση θέλουν να στήσουν δική τους επιχείρηση, όχι απλώς για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην, αλλά για να καταφέρουν να γίνουν πολυεκατομμυριούχοι μέχρι τα 35 τους χρόνια, όπως δηλώνει το μεγαλύτερο ποσοστό.

- Ο δημόσιος χώρος δεν τους αφορά;

Στη δεκαετία του '70 οι περισσότεροι έβλεπαν το δημόσιο τομέα σαν ένα πολύ καλό πεδίο επαγγελματικής καταξίωσης και καριέρας, σήμερα μόλις το 1% επιθυμεί μια τέτοια δουλειά. Δείχνουν μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και πιστεύουν ότι η καταξίωση είναι περισσότερο ατομικό επίτευγμα και λιγότερο αποτέλεσμα καταγωγής ή καλών διασυνδέσεων.

- Ποια είναι η σχέση τους με τις παραδόσεις; Γιατί πολλοί κατακρίνουν τη νέα γενιά ότι έχει απομακρυνθεί από αυτές.

Οι σημερινοί έφηβοι δείχνουν να επιστρέφουν στις παραδοσιακές αξίες. Οι περισσότεροι θέλουν να αποκτήσουν δικό τους σπίτι, να κάνουν έναν ευτυχισμένο γάμο και να μεγαλώσουν παιδιά. Δεν βιάζονται να εγκαταλείψουν την οικογενειακή εστία, καθώς εκτιμούν ότι το πατρικό σπίτι έχει πολλά πλεονεκτήματα, χωρίς να τους επιβαρύνει με ευθύνες.

- Πιστεύετε ότι ενδιαφέρει τους σημερινούς νέους να κάνουν οικογένεια ή είναι κάτι που δεν τους απασχολεί;

Το σίγουρο είναι ότι δεν βιάζονται. Πιστεύουν ότι πριν αποφασίσει κάποιος να κάνει παιδιά θα πρέπει να έχει μια σταθερή σχέση και να έχει εξασφαλίσει σταθερή δουλειά, για την οποία απαιτείται καλή εκπαίδευση. Το ποσοστό των νέων της Ευρώπης που δεν επιθυμεί να αποκτήσει παιδιά είναι μόλις 1,8%.

- Ποια είναι η σχέση τους με την πολιτική;

Η κρίση αξιοπιστίας των πολιτικών διατηρείται ιδιαίτερα αυξημένη. Περισσότεροι από το 70% των νέων πιστεύουν ότι η ψήφος τους δε θα βοηθήσει να αλλάξει κάτι στην κοινωνία και στη ζωή τους και εκφράζουν την άποψη ότι μεμονωμένα άτομα σε βοηθούν περισσότερο από ό,τι η κυβέρνηση προκειμένου να βρεις δουλειά ή σπίτι. Οι μόνοι τομείς στους οποίους πιστεύουν ότι η κυβέρνηση μπορεί να επέμβει αποτελεσματικά είναι οι συντάξεις και η εκπαίδευση.

- Ποια είναι η σχέση τους με τη νέα τεχνολογία;

Οι νέοι γνωρίζουν πολύ καλά τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και αρέσκονται να περιδιαβαίνουν στο χώρο του Διαδικτύου. Επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αναζητούν στο Διαδίκτυο νέους φίλους, αντλούν πληροφορίες για ό,τι τους ενδιαφέρει, από μουσική μέχρι διαστημικά ταξίδια, κάνουν τα ψώνια τους και γνωρίζουν τον κόσμο.

- Ευχαριστώ πολύ.

κείμενο β

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι είναι πολυδιάστατα και αρχικά εντοπίζονται στο χώρο της οικογένειας. Το νεαρό άτομο νιώθει μόνο του, αφού οι γονείς, επιφορτισμένοι από πλήθος οικογενειακών, κοινωνικών, επαγγελματικών και άλλων υποχρεώσεων, νιώθουν εξουθενωμένοι και δεν έχουν το χρόνο να ασχοληθούν με τα παιδιά τους όσο

πρέπει. Έτσι, το νεαρό άτομο, στην τόσο καθοριστική για τη ζωή του ηλικία, νιώθει μόνο. Αυτή η αποξένωση οδηγεί παράλληλα και στην όξυνση του χάσματος των γενεών. Επίσης, Η επαγγελματική αποκατάσταση γεμίζει με άγχος τους σημερινούς νέους. Η ολοένα αυξανόμενη ανεργία τους τρομάζει τόσο, που πολλές φορές αναγκάζονται να κάνουν οποιαδήποτε δουλειά. Το αποτέλεσμα είναι το άγχος του βιοπορισμού να οδηγεί τους νέους σε ψυχολογική καταρράκωση και να προκαλεί ανασφάλειες. Συχνά οι νέοι άνθρωποι θεωρούν τους εαυτούς τους ανάξιους, νομίζουν ότι ευθύνονται οι ίδιοι για την κατάστασή τους και τελικά οδηγούνται σε κοινωνική και οικονομική περιθωριοποίηση, καθώς παραμένουν οικονομικά εξαρτημένοι από την οικογένεια τους και δεν έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους.

(Εφημερίδα Καθημερινή, Δώρα Αντωνίου)

Θέματα

- A1.** Να αναζητήσετε στα κείμενα α' και β' τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας για να αποδείξει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η νέα γενιά στη σύγχρονη εποχή.

(Μονάδες 15)

- A2.** Να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά που προκύπτουν για τη νέα γενιά μέσα από τη συνέντευξη που παρατίθεται στο κείμενο α'.

(Μονάδες 15)

B1. Να χαρακτηρίσετε τις επόμενες προτάσεις με την ένδειξη Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α) Οι σημερινοί νέοι δεν δίνουν βαρύτητα στις πανεπιστημιακές σπουδές και το χρήμα.
- β) Ο ρόλος της οικογένειας αμφισβητείται από τους νέους και το νόημα της οικογενειακής εστίας απορρίπτεται.
- γ) Οι νέοι στην εποχή μας δεν έχουν ιδιαίτερη εξοικείωση με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και δείχνουν αδιάφοροι για την εξέλιξη της τεχνολογίας.

(Μονάδες 10)

B2. Να δώσετε δυο τίτλους στο κείμενο β. Στη μια περίπτωση να υπάρχει σχόλιο και στην άλλη ο τίτλος να είναι ουδέτερος.

(Μονάδες 10)

Γ. Να μετατρέψετε το κείμενο α' σε συνεχές κείμενο (αποδεικτικό δοκίμιο) με επιχειρηματολογία εκθέτοντας σε αυτό πώς βλέπουν οι νέοι τη σύγχρονη εποχή και τις καταστάσεις. Κατά τη γνώμη σας, υπάρχουν τρόποι με τους οποίους οι νέοι μπορούν να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινωνίας;

(350-400 λέξεις)

(Μονάδες 50)

